

A „KELET” előfizetési díja:
Videkre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 fr.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 fr. 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás:
Hétér 4-ik száma, havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ÉRTÉKESEB SZIKKEK DUZZTÁNAK.
Kéziratok nem adának vissza

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, havá az előfizetések és hirdetések küldendők.

HÁROM KÖNY-CSEP.

Mikor ez a szegény ország, Magyarország
Ráborult egy ravatalra,
Mert a hír szállt a négy szélbe s azt beszélte,
Hogy a nemzet bőlese halva;
Mikor halottas házzá lett, oh azzá lett!
Minden hajlék s ugy siratta,
Mint a szegény árva sir, ha száll a sirba
A tulajdon édes apja:
A setétlő néma éjben, bús éjféiben
Csak kigyul egy fénylő csillag,
A ravatal térdeplőjén a kelő fény
Egy jó angyal szemén csillog
S száll a fény, száll e csillagból, fényes napból
A közös gyász éjjelébe —
A Királyné könye volt az, neked szólt az
Magyarország árva népe!

S mikor ismét átok szálla, e hazára
S magyar égen gyúlt a felleg —
Mikor elmerült a róna s szép folyója
Mélyen örvénylő tenger lett,
Városok fölött rohanva, szennyes habja
Földön-futók ellensége
S vészt hirtető ágyu-dörgés, halál-hörgés
Összefoly a metsző légbé:
Im', a kiknek pusztá élte megkimélve,
Biztos partra menekülnek
S kéztörölve ott siratják: ki magzatját,
Ki vesztét a párnak, hűnek —
Köztök Látás jelenik meg s mindeniknek
Iros balzsam száll sebére:
A Királynak könye volt az, neked szólt az
Árpád annyit sujtolt vére!

És e két köny nem hullt porba, eltiporva,
S el se' szálla mint a harmat,
Itt van, itt van tisztán, épen hű szívében
Az örökké hű magyarnak!
S most, hogy régi esküt újít föl az új hit
Szent szavával régi új-pár
És remél boldog jövődöt, eljövendöt,
Boldogabbat még a multnál:
Ime áll a fényes ünnep s mindenünnet
Sok ezernyi nép gyülekszett;
És a trónnak zsámolyához mindenik hoz
Mindent, a mi legjobb, legszebb —
De azért tul nem ragyogja mind e pompa,
— Bár szívárvány színben árad —
Magyarország hála-könyét, hozva önként
A királyi áldott párnak!!

Szász Béla.

ÜNNEP.

(?) A társaságban élő ember szokás-formái közt nem utolsó helyet foglalnak el az ünnepek. Az arcz verejtékével megszerzett kenyér minden napi gondja rövidke idő-re háttérbe szorul s mintha a mesés aranykorba volnánk visszavarázsolva: pihenőt tartunk, vigasságra térünk, díszesebb ruhát öl-tünk s örvendünk létünknek, mint a madár a kikelet balzsamos levegőjének.

Ünnepet ültünk az Ur hajlokában, a Te-remtő dicsőítésére; ünnepet a Haza öröm-napján, atyáink sirdombja fölött s gyerme-keink egykori küzdterén; ünnepet a házi tűz-hely enyhe fénye mellett, hol varázs-fátyol fedi gondjaink föllegét, melynek széleit szí-várányos színnel szegélyezi a kecségtető re-mény.

De mindez ünnepek valódi tartalmát nem a gondtól ment kényelem, a külső csil-logás, a mesterségesen fölfokozott érzékek csalképei — hanem a szív igaz érzése: a hála, a hűség, az odaadás folgyuladása al-kotja. Az Ur nem az áldozati oltár folgo-molygó füstjében, hanem a lélek tiszta ál-dozataiban leli örömet. A Haza nem a csen-gő szavak áradatából, hanem a hűség tettei-ből meríti flyirágózását s a Csald, a sze-rető szívek e lefüggönyözött szentek-szentje, csak az egész ember odaadásából tarthatja fön talajának termékenységet, melyen az éreny égbe nyúló fája virul . . .

Az emberiség milliói közül hányadik-nak adatott, hogy egyszerre ily hármaz ün-nepet ülhesen földi pályája folyamán bár egyszer, bár egy pillanatra!? Talán boldog tűzhelyénél, de az otthonos fénybe árny ve-gyül, melyet a nyitott ajtón a haza gondja vetett be s midőn halát adni megy a tem-plomba: könyet is kell vegyitenie a moso-lyok közé . . . Talán diadalt ül nemzete s öröm ujjongás rendíti meg a levegőt — de szeretete kedvesét a szemfedő takarja s áldás helyett, Jóbként, átkot szór az égre . . . S hát még a nemzetek, az egyének ez egysé-get alkotó egészei, hány-szor mondhatják el, hogy a hála, hűség, odaadás zavartalan örö-meit élvezhetik: van miért dicsőitniök az Urat, büszkélkedniök honukban s szeretniök ez életet!

S ha talán voltak nemzetek, melyek Koronájuktól kezdve le a fáradságos munká-ban feltört kezéig, ily kivételes pillanato-

kat valaha nevezhettek magukénak: nem a Magyar nemzet s nem mostanában vala az. .

Sors, természet, irigy gonoszság és ün-vétke, melyik nemzetet üldözött annyit és annyszor, mint a magyart? S háyszor mu-tatott felynlről nézve elferdített távlatot, e szegény haza völgyeivel, halmaival s öu-sa-játos népével, mely makacson vala hű e vér-rel szerzett földöz, s melynek e makacs hű-ségeért oly drága árt kelle fizetnie templo-mi, hazai és családi ünnepein! . . Mint az első keresztyéneknek: a magyar nemzetnek is sokszor kelle barlangokba rejtetnie, hogy a szeretet lakomáit megtarthassa, jellemének hangot adhasson s házi istenei oltárán lán-got szíthasson . . . Ha az Ur azokat sujtol-ga, a kiket szeret: a magyar nemzetet na-gyon kell szeretnie!

Régen, régen, talán mikor a Duna part-ján riadó hangok dallották: Mátyást mostan választottuk . . . mehetett a magyar oly hálás szívvél, oly nemzeti önrézzel, oly édes meglepéddel a templomba, minőt az is-tenek jókedvükben árasztanak egyszer-egyszer a nemzetekre . . . De hajh! 1867. juniu-sának 8-dikáig kelle megint várakoznia, hogy ismét pihenőt tarthasson, vigaságra térhes-sen, dísz-sebb ruhát ölthessen s örvendhes-sen létének, mint a madár a kikelet balzsa-mos levegőjének.

És e napon adatott a magyar nemzet-nek szemlélnie a legmagasztosabb jelenést, mi a földi ember életében előfordulhat: a férfinak önmagán nyert diadalát! Egy ki-rályt, ki biborban született, teljhatalommal uralkodott, meghajolni a jog és igazság előtt — fölrobogva büszke ménjén, kivont karddal a haza szent földéből alkotott koronázási domb-ra, és fölléptetve a templom előtti emel-vényre, megesküdni a szent evangéliomra — és megtartani az eskü szavát szentül, hiven, férfisan utolsó betűjéig s tizenkét hosszú esztendő egyetlen pillanatában sem feledkezni meg az adott szóról s mi több: hűségben, odaadásban, kegyben, nemességben, igaz szívben tulragyogni népeket, egyseseket, uralkodó társakat és meghódítani a szeplő-telen férfassággal minden igazakat, jókat.

S nem vonunk le a férfiú érdemből semmit, ha abban, mit nagyot, szépet, ne mest tett és tesz: részt tulajdonitunk szíve választottjának, a nőnek, kit öröme-bújtar-sául vett, ki hime a létnek, világossága, melege a háznak, s finom érzékével, édes jutalmával irányadója a királyokra nézve is

oly sokszor göröngyös élet-utnak. Kelne-é s ha igen: megállna-e az akarat tette kész erejében, ha nem ébresztené, fokozná s tar-taná ébren egy vágyóan elröppenő sohaj, egy bátorító s társában büszkélkedő mosoly s a fölragyogó szem sugara nem nyujtana min-den virágnál ékeőbb koszorút annak, ki nek cselekednie kell!? A nő, ki családí tűzhelyé-hez köttetett, látatlan működik, hat, mint a természet erői, de ki ösmeri az emberi lé-lek csodás titku szövédékeit, ép oly nagyra tartja a nő hatását az életben, mint a ter-mészet erőinek működését a világegyetemben.

S a magyar nemzetnek adatott látnia ama napon egy nem csak nőleg felséges as zonyt, ki birta s vezette királyi férje szívét; k áldá-sul adatott nem csak a fejedelmi tűzhely-nek, de a korona népeinek is; ki nem csak megtanulta, hanem át is érezte a magyar nemzet történetét, s ki mint Szent István Bajor Gizelája, második hazájává tette Ma-gyaror-zágot. És adott, az Ur kegyelméből, a családának s e hazának olyan gyermekeket, kik nem idegenként nézik a nemzetet, ha-nem, kikre reménykedő büszkeséggel tekint a család s e haza.

Ünnepet: templomi, nemzeti, családi ün-nepet ültünk — egy ilyen pár és ház ezüst-menyegzőjét hálával, hűséggel, odaadással, ha valakinek: a magyar nemzetnek van oka és joga ünnepelni. Mi nem lehattunk ott ma huszonötve szívünk minden dobbanásával a lakodalmas öröm diadal-pompájában, de ma teljes lelkünk legigazabb, legnemesebb érzel-meit hangoztatjuk az ünnepély zajában. Ók részt vettek a mi fájó bánatunkban, mi részt kérünk mielőt örömköböl s a zászlók lobogá-sa, harsonák riadása, látványos menetek hullám-zása közepett az első, a legelső között kér és nyer magának helyet egy nemzet hálája, hűsége, odaadása!

Templomba megyünk, a Teremtő dicső-ítésére, ki ugy adta megértnünk e napot, hogy a nemzetek életében oly kivételes hárm-mas-ünnepélyt szívvel-lélekkel mondhatjuk magunkénak.

Nem a ki karddal, hanem a ki szere-tettel hódít meg népeket, nevezhető nagy-nak s ha a magyar dicsekedhetett egykor, hogy egy Nagy Királya három tenger-part-ra vetette országa határát, ma mőtán di-csekedhetik, hogy egy másik Nagy Királya ugy meghódította szívét, hogy hálával, hű-séggel, odaadással ünneplhetik e szép, e di-csú, e boldogító harmas-ünnepet!!!

Kolozsvár szab. kir. város
hódolati fölrata.
Császári és Apostol Királyi Felség,
Legkegyelmesebb Urunk, Királyunk!
Császári és Apostoli Királyi Felség,
Legkegyelmesebb nagyasszonyunk, Királynékn!
Kolozsvár szabad királyi város törvény-hatósága, mint mindig, ezuttal is hódoló örömmel ragadja meg az alkalmat, a mi-dőn az Apostoli Trón elé járulva, jobbá-gyi hűségének, elévülhetetlen ragaszkodá-sának, szíve legmelegebb érzelmének öszin-te és tiszta kifejezést adhat.
S az alkalom, mely e szabad királyi város közönségének ezuttal adatott, való-ban a legmagasztosabb érzelmek kifejezé-sére hivatott; mert, a midőn Császári és Apostoli Királyi Felségtek a szerető szívek legszentebb frigyének huszonötödik évfor-dulóját ülik: a Felségtekhez hódoló tiszte-lettel ragaszkodó Nemzet, mint Memnon szobra a kelő nap sugaraira, megszólal s önkénytelen ad hangot szíve túlradó ér-zelmeinek.
És nem csak a Nemzet hagyományos hűsége és a dicsőségesen uralkodó Fel-séges Császári és Apostoli Királyi Ház iránti tántorithatatlan ragaszkodása indítja e szabad királyi város közönségét ez ör-vendetes alkalom megragadására s mély hódolatának kifejezésére, hanem, ha Fel-ségtek legkegyelmesebben elfogadni mélt-óztatnak e szót: a legigazabb szeretet, a mélyen érzett hála hangján közeledik s kíván a nagy ünnep zajába beleolvadni.
Mert melyik nemzet dicsekedhetik aval, hogy uralkodója a „Legalkotmányo-sabb Király” és uralkodónéja „az ország Védangyala” nevezetű; az egész mivel-t világ előtt, oly méltán kiérdemelte volna, mint a magyar nemzet fölönt Királya és Királynéja!? Melyik nemzet hivatkozhatik édes büszkeséggel arra a fölemelő tudatra, hogy örömet, gyászát nem egymaga hor-dozza, hanem részt kér és vesz azokból mindenha Királya és Királynéja is, ki-keket nem választ el sem a bibor fénye, sem a trón magassága attól, hogy hű né-peik vigasságát vagy keservét mindig a magukénak is ösmerjék!? Bizony, ha a magyar Nemzetnek sokat kelle is embe-rektől, sorstól, természetől s önbúne miatt szenvednie: mély hálával kell a Minden-ható kegyelmét is elősmernie, ki végére

mehetetlen jóságában oly uralkodó Párral áldotta meg, mint I. Ferencz József és Bajor Erzsébet!

Ti, magyarok legigazabb Atyja és leg-jobb Anyja, nem leszállottatok hozzánk, hanem fölemeltétek a Nemzetet Magatok-hoz s midőn előképeitek: Szent István és Gizela koronái érinték diessugaras hom-lokotokat; midőn a magyar Nemzet ősi törvényeinek hódolátok; midőn a koroná-zási ajándokot a nemzeti dicsőség emlé-kének áldozatok; midőn legkisebb Felsé-ges gyermekeitök magyar Király-Kisasz-szonynya nevelétek: egy nemzet szívét, a magyar Nemzet szívét romolhatatlan köte-lékkel fűztétek Magatokhoz. S midőn a Nemzet nagy halottjának ravatalánál és a nemzeti csapás szomorú napjaiban velünk együtt sirtatok: Szemeitek gyémánt-eső-pjei oly gyűrű fejévé váltak, minővel a szerető pár örök frigyre jegyzi el magát, életben-halálban.

De midőn Császári és Apostoli Királyi Felségtek mindig hű népökkel éreztek, so-kat is kellett szenvedniök; mert a ki mé-lyen szeret, szenvedései is nagyobbak. Kétszeres, tehát, a hű magyar Nemzet szívében az öröm, hogy Felségtek bol-dogságának e napsugaras ünnepén szintén megjelenhet s igaz szívvél érzett háláját, szeretetét kifejezve, Felségtek örömet fo-kozhatja!

Kolozsvár szabad királyi városa nem fényben, pompában juttatja ez érzelmeit kifejezésre, mert hódolattal értvén a Leg-jobb Uralkodó nemes szívtől sugalt czél-zatát, sietett e valóban királyi szónak ele-get tenni s a Tiszavidék árvizkárosultjai-nak segélyezéséhez az ünnepélyességek-re szánt összeget meghaladó mértékben s tehetségéhez képest járulván, e szép ün-nep megülését a maga részéről csak is arra szorítja, hogy az örvendetes ezüst-menyegző napján szegényeit megvendé-geli és az Ur házaiban a legforróbb, a legigazabb imákat küldi a Királyok Kirá-lyához, hogy legkegyelmesebb Királyunkat és Felséges Nejét, Magyarország Nagyas-szonyát, I. Ferencz Józsefet és Erzsébetet, szeretett Felséges gyermekekkel együtt, nekünk boldogságban, örömben sokáig megtartsa! És tudjuk, hogy Isten ez öszin-te szívből jövő fohászt meghallgatja ke-gyesen, mert a jókat az ő védő szárnyai

